

КІНЕЦЬ

Логен мчав між деревами, ковзаючи босими ногами по мокрій землі, твані і вогких соснових голках. Від бігу йому дерло у грудях, а в голові бушувала кров.

Він спіткнувся і розпластався на землі, ледь не протявши собі грудей власною сокирою. Так і лежав, відсапуючись, вдивляючись у тінний ліс.

Усього мить тому Шукач був поряд із ним, це точно, а тепер наче крізь землю запався. Куди запропастились інші, також загадка. Ото вже лідер — погубив усіх своїх хлопців. Треба було би спробувати повернутись, але його оточили шанка. Він відчував, як вони рухалися між деревами, а їхній запах бив йому у ніздрі. Здавалося, ніби десь зліва кричали, — мабуть, там точилася боротьба. Логен повільно звівся на ноги, намагаючись не шуміти. Тріснула гілка, і він вмить обернувся.

На нього летів спис. Загрозливий на вигляд спис, з яким на нього нісся шанка.

— Чорт! — лайнувся Логен.

Він кинувся вбік, послизнувся і впав ниць, а тоді з тріском покотився через чагарник, щомиті чекаючи, коли у його спину встромлять спис. Важко дихаючи, звівся на ноги. В нього знову цілилось блискуче наконеччя, але Логен ухилився і сховався за широким стовбуром дерева. Щойно він визирнув — плоскоголовий зашипів і замахнувся списом. Логен лише на мить вигулькнув з іншого боку, а тоді відскочив, обігнув дерево одним стрибком і, заволавши на все горло, рубонув

сокирою. Лезо із хрускотом увігналось у череп шанка. Пощастило, втім, Логен вирішив, що на дрібку удачі він заслужив.

Плоскоголовий завмер, приголомшено кліпаючи. Тоді захитався, по його обличчю текла кров. Врешті каменем упав на землю, видерши сокиру з пальців Логена, і затіпався біля його ніг. Логен спробував вхопитись за руків'я сокири, але шанка якимось чином досі тримав свій спис і його наконеччя шалено хилиталось у повітрі.

— А-а! — скрикнув Логен, коли спис черкнув його руку.

Він відчув, як на його обличчя впала тінь. Ще один плоскоголовий. І то до біса кремезний. Уже летить в стрибку, витягнувши руки. Нема часу, щоб вирвати сокиру, нема часу, щоб відскочити. Логен розкрив рота, але сказати нічого не встиг. Та й що тут, зрештою, скажеш?

Вони разом гепнулись на мокру землю і покотились по багнюці, колючках та зламаних гілках. З гарчанням дерли і товкли одне одного. Логен з розмаху влетів головою в око-ренок, аж у вухах задзвеніло. Він мав десь ніж, але не міг згадати, де. Вони котилися й котилися по схилу, і світ кружеляв разом з ними, і Логен хитав головою, щоб позбутися дзвону у вухах, і побіжно задушити кремезного плоскоголового. І кінця тому не було видно.

Розбити табір біля ущелини здавалося чудовою ідеєю — підкрастись ззаду було неможливо. Проте тепер, коли Логен зісковзнув на животі з краю скелі, ця ідея втратила свою привабливість. Його руки шкребли сиру землю. Саме багно та брунатні соснові голки. Його пальці намагалися за щось вхопитись, але спробуй вхопи порожнечу. Він почав падати. З горла вирвався притлумлений зойк.

Руки у щось вчепились. Це був корінь дерева, що стирчав із землі на самісінькому краю ущелини. Логен погойдувався у повітрі, сапаючи, але тримався міцно.

— Ха! — вигукнув він. — Ха!

Він був досі живий. Кільком плоскоголовим не прикінчити Логена Дев'ятипалого. Він спробував підтягнутись до

краю скелі, але не зміг. Щось важенне вчепилося в його ноги. Він глянув униз.

Ущелина була глибокою. Дуже глибокою, з прямовисними кам'янистими схилами. То там, то сям з розколин визирали дерева, що росли прямо в повітрі, тягучись гіллям до порожнечі. Далеко внизу вирувала річка — швидка і люта, вона шумувала, омиваючи визублене чорне каміння. Все це, ясна річ, не втішало, однак справжня проблема знаходилась ближче. Кремезний шанка усе ще був з ним і, міцно вчепившись брудними руками в його ліву ногу, поволі розгойдувався з боку на бік.

— Чорт, — пробурмотів Логен.

Оце так встряв. За своє життя він встиг побувати у бувальцях, але йому завжди щастило виплутатися, щоб потім співати про це пісні. Втім, щось гірше за цю ситуацію важко було уявити. Це змусило його задуматись про власне життя. Тепер воно здавалося йому гірким і марним. Нікому воно не принесло добра. Було сповнене жорсткості і болю, поміж якими — одні лише розчарування та негаразди. Його руки починали втомлюватись, у передпліччях пекло. Не схоже було, щоб кремезний плоскоголовий збирався найближчим часом падати. Ще й більш од того, за цей час він підтягнувся вище по нозі, а зараз зупинився і свердлив його поглядом.

Якби на місці шанка опинився Логен, він би, найпевніше, помислив: «Моє життя залежить від ноги, на якій я вишу — краще не ризикувати». Людина радше спершу рятуватиме себе, а не вбиватиме свого ворога. Проте, на жаль, шанка мислила інакше, і Логен про це знав. Тож він не надто здивувався, коли плоскоголовий розтулив пащеку й увіп'явся зубами в його литку.

— А-а-а! — застогнав Логен, відтак заверещав і взявся з усіх сил товкти своєю босою п'ятою, аж поки з голови шанка не почала юшити кров, але той не переставав кусати, і що сильніше Логен копав, тим більше його руки зісковзували зі слизького коріння. Він вже тримався за самі його

кінчики, та й ті могли обламатися будь-якої миті. Логен спробував забути про біль у долонях, печію в руках та про зуби плоскоголового, що вп'ялися в ногу, а натомість подумати, як чинити далі. Треба падати. Вибір був так собі — каміння або вода, тож розмірковувати нема про що.

Коли маєш якусь проблему, краще її взяти і вирішити, аніж потім усе життя боятись. Так сказав би Логенів батько. Тож він міцно вперся вільною ногою в кам'янисту поверхню, востаннє глибоко вдихнув, і з останніх сил метнув своє тіло у порожнечу. Логен відчув, як його ногу відпустили спершу зуби шанка, потім — чіпкі руки, і на мить він звільнився.

А тоді почалося падіння. Швидке падіння. Повз нього, шалено обертаючись, промайнули стіни ущелини — сірий камінь, зелений мох, клапті білого снігу.

Логен повільно перевернувся у повітрі, безцільно махаючи руками і ногами — надто наляканий, щоб закричати. Зустрічний вітер шмагав по очах, шарпав за одяг, не давав вдихнути. Він побачив, як кремезний шанка врізався у скелю. Переламався, відбився від неї і полетів, — без сумніву, мертвий. Видовище було приємне, втім, Логенова радість тривала недовго.

Його зустріла вода. Вона вдарила Логена у бік, немов оскаженілий бик, вибила з легенів повітря, висадила з голови всю тямку, і затягнула в глибоку, холодну темряву...

Частина перша

Тягне до себе людину залізо¹.

Гомер

¹ Цитата з «Одіссеї» Гомера. Переклад Бориса Тена. (*Тут і далі прим. пер.*)

ВЦІЛІ

Плескіт води. Це було перше, що він почув. Плескіт води, шелестіння дерев і пташине поклацування впереміж зі щебетанням.

Логен ледь-ледь розплющив очі. Крізь листя пробивалося сліпуче, яскраве світло. Оце і є смерть? Але чому ж тоді так боляче? Лівий бік увесь горів. Він спробував вдихнути на повні груди, але похлинувся, викашляв воду і сплюнув твань. Застогнав і, важко дихаючи крізь зціплені зуби, навкарачки видерся на берег, а там уже перевернувся на спину і розвалився поблизу річки на мохові, мулі та гнилому хмизняку.

Якийсь час він так і лежав, вдивляючись крізь чорне гілля у сіре небо. З його запаленого горла виривався хрип.

— Я досі живий, — прокректав він сам до себе.

Досі живий, на які способи не бралися б природа, шанка, люди і звірі. Отак лежачи навznak, мокрий як хлющ, він почав сміятись. Це був свистячий, булькаючий сміх. Що би там не говорили, а виживати Логен Дев'ятипалий вмів.

Болотистим узбережжям річки просвистів холодний вітер, і Логенів сміх поволі стих. Так, він був живий, але чи надовго — це питання питань. Логен сів, здригаючись від болю. Похитуючись, звівся й обіперся об стовбур найближчого дерева. Вичистив від бруду ніс, очі та вуха. Врешті задер мокру сорочку, щоб оцінити ушкодження.

Внаслідок падіння весь бік був у синцях. Ребра вкрили сині та багряні плями. Хоча кожен доторк до них озивався болем, але, схоже, обійшлося без переломів. На ногу було

страшно глянути: не нога, а криваве місиво, і все це завдяки старанням шанка. Боліло добряче, але він досі міг нею рухати, а це найголовніше. Нога йому ще знадобиться, аби звідси вибратись.

Ніж, як зазвичай, висів у піхвах на поясі, і Логен був неабияк цьому радий, бо знав із досвіду, що ножів багато не буває, а цей ніж був напрочуд годящим. Проте перспектива все ще видавалась безрадісною. Він був сам-один у лісі, який кишів плоскоголовими. Логен не уявляв, де знаходиться, але міг орієнтуватись по річці. Усі річки текли на північ, від гір до холодного моря. Слід іти вздовж річки на південь, проти течії. Триматися річки, а тоді піднятися на Високогір'я, куди шанкам зась. Це був його єдиний шанс.

В цю пору року там буде холодно. Страшенно холодно. Він поглянув на свої босі ноги. Так вже сталося, що шанка навідались саме тоді, коли він зняв чоботи й обрізав мозолі. Плаща на ньому теж не було — він сидів біля багаття. Так він не протягне у горах навіть дня. Його руки та ноги за ніч почорніють, і він мало-помалу загине, перш ніж дістатися гірських перевалів. Якщо до того не помре з голоду.

— Чорт, — буркнув він.

Потрібно було повертатися до табору. Він міг лише сподіватись, що плоскоголові пішли, залишивши щось по собі. Щось таке, чим він міг скористатись для виживання. І хоча сподівань вже назбиралося забагато, проте вибору в нього не було. В нього ніколи не було вибору.

Доки Логен знайшов потрібне місце, пустився дощ. Великі краплі приліпили його волосся до черепа і наскрізь промочили одяг. Він притиснувся до порослого мохом стовбура і визирнув, щоб роздивитися привал. Серце бухало в грудях, а пальці правиці до болю міцно стискали слизьке руків'я ножа.

Він побачив почорніле коло на місці колишнього багаття, обрамлене напівспаленим галуззям і втоптанним попелом.